

การสร้างหนังสือเล่มเล็ก ด้วยโปรแกรม Microsoft Word

เอกสาร ศน. ที่ 1 /2552

กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

เอกสาร ศน. ที่ 1/2552

กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

“การไปนิเทศโรงเรียน ทุกครั้งจะต้องเข้าเยี่ยมชมห้องสมุด
ของโรงเรียน

ห้องสมุดโรงเรียนนี่เองที่เป็นตัวจุดประกายให้จัดทำคู่มือฉบับนี้
ก็เพราะอยากให้เห็นห้องสมุดที่มีหนังสือมากขึ้น

มีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรักหนังสือ

มีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรักการอ่าน

เราคงต้องช่วยกันผลิตหนังสือเพื่อนักเรียนที่เป็นศิษย์ของเรา

นักเรียนช่วยกันผลิตหนังสือสำหรับเพื่อนๆ

เราช่วยกันนำจินตนาการ..มากลั่นเป็นตัวหนังสือ

แล้วห้องสมุดของเราจะเต็มไปด้วยหนังสือ

เต็มไปด้วยจินตนาการ เต็มไปด้วยความรู้

และเต็มไปด้วยการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุด”

ผู้เขียน

นายอนกฤต เดชนาเกร็ด

ศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

คำนำ

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ แต่ผลการสำรวจพบว่า “คนไทยอ่านหนังสือน้อยเหลือเกิน” ในขณะที่ประชากรของประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้ามีการอ่านที่มากกว่า

จากสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้นทำให้ทุกฝ่ายมีความเห็นร่วมกันว่าต้อง ส่งเสริมให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้นพร้อมทั้งปลูกฝังให้เด็กๆ ได้รู้จักหนังสือ และได้รับการฝึกฝนให้มีนิสัยรักการอ่าน

กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ในฐานะของหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงได้จัดทำคู่มือการสร้างหนังสือเล่มเล็ก ด้วยโปรแกรม Microsoft word ขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนและผู้สนใจได้นำไปปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารคู่มือฉบับนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ครูผู้สอนได้นำไปปรับประยุกต์ใช้ในการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

นายธนภฤต เดชนาเกร็ด

กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

“ การอ่าน คือ หนทางที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด
แต่การเขียน คือ ผลรวมของประสบการณ์
การเรียนรู้ การอ่าน การคิด การวิเคราะห์
จินตนาการและความรู้”

คำชี้แจง

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา

แนวทางการประยุกต์ใช้

1. ใช้ในการสร้างสื่อการสอนในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น

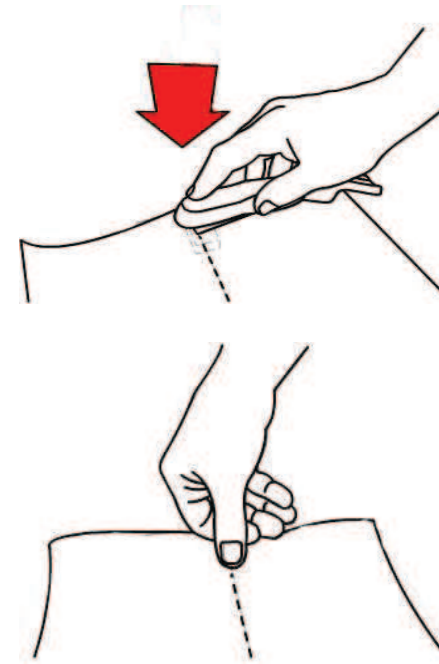
- 1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 2) หนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 3) จุลสาร สารความรู้
- 4) แบบฝึก
- 5) ชุดฝึก

2. ใช้ในการจัดกิจกรรม คู่มือการสร้างหนังสือเล่มเล็กด้วยโปรแกรม Microsoft word สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น

- 1) กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- 2) กิจกรรมนักเขียนน้อย

โดยสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมห้องสมุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียน และฝึกการใช้คอมพิวเตอร์ในการเผยแพร่ผลงาน

3) กิจกรรมนักประชาสัมพันธ์น้อย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เขียนเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ในรูปแบบของจุลสารวารสาร เป็นต้น

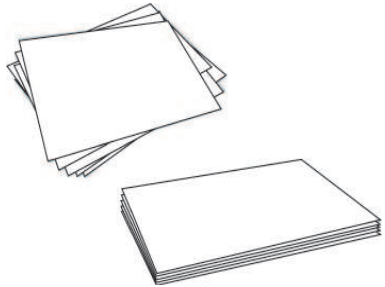
คลี่หนังสือที่พับออก
คว่ำหนังสือลง
เย็บลวดตรงแนวรอยพับ

หงายหนังสือขึ้น
แล้วพับปลายลวดให้เรียบร้อย

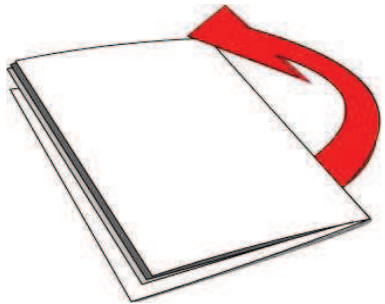
กิจกรรมการสร้างหนังสือเล่มเล็กน่าจะเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยให้มีหนังสือที่นำอ่านมากขึ้นในโรงเรียน อาจอยู่ในมุมหนังสือ ห้องสมุด ในชั้นเรียน หรือเป็นหนังสือที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการสร้าง นักเรียนได้สร้างขึ้นมาเอง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า กิจกรรมนี้จะช่วยทำให้นักเรียนของเราได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีความสุขในการเรียนรู้

การเข้าเล่มหนังสือ

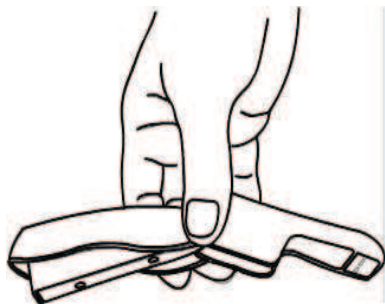
การเข้าเล่มหนังสือเล่มเล็กมีขั้นตอนง่ายๆ สามารถทำได้ด้วยเครื่องเย็บกระดาษที่มีใช้ในสำนักงานทั่วไป ขั้นตอนการทำงานอธิบายด้วยภาพดังต่อไปนี้

พิมพ์เอกสารทั้งหมด
ทั้งเนื้อหา และปก
(พิมพ์ทั้ง 2 ด้าน)

นำเนื้อหา และ ปก
ประกอบเข้าด้วยกัน
พับที่กึ่งกลางของหนังสือ
เพื่อกำหนดแนวในการเย็บ

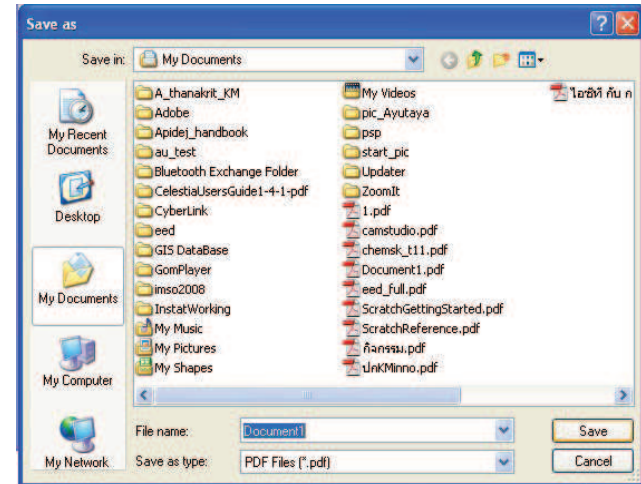
เตรียมเครื่องเย็บ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	I
คำชี้แจง	II
สารบัญ.....	III
การสร้างหนังสือเล่มเล็กด้วยโปรแกรม Microsoft Word	1
โปรแกรมที่ใช้ในการทำงาน	1
ขั้นตอนในการทำงาน	2
. การกำหนดจำนวนหน้าของหนังสือ	2
การพิมพ์เอกสารด้วยโปรแกรม Microsoft Word	3
การพิมพ์เอกสารเป็นไฟล์ PDF ผ่านโปรแกรม PDF creator	7
การเข้าเล่มหนังสือ	10

“คนกล้าเสี่ยงอย่างเป็นระบบ จะค้นพบนวัตกรรม”

(วรัทธี ภูเจริญ 2550 : 95)

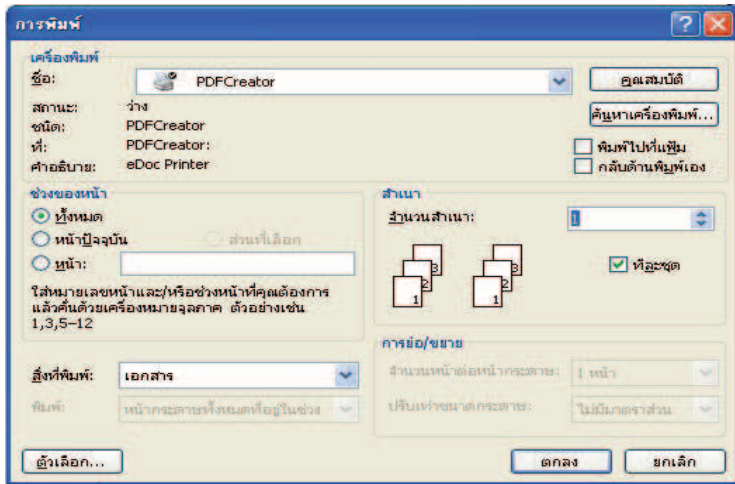
กำหนดชื่อของไฟล์ และกำหนดแหล่งที่เก็บไฟล์
ต่อจากนั้นคลิกปุ่ม Save

จากขั้นตอนที่กล่าวมาจนถึงขั้นตอนที่ผ่านมาได้จากการ
การทำงานจะอยู่ในรูปแบบเป็นไฟล์ PDF ที่มีการเรียงหน้าเป็นหนังสือ
เล่มเล็ก พร้อมทั้งจะนำไปพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์ด้วยกระดาษขนาด A4
แล้วนำไปเย็บเล่มเป็นหนังสือได้โดยการเย็บบริเวณกึ่งกลางของกระดาษ
แล้วพับเป็นเล่มที่มีขนาดเหมาะสมมือสำหรับใช้เป็นสื่อการสอน
หนังสืออ่านเพิ่มเติม หรือหนังสือส่งเสริมการอ่านได้

นอกจากนี้อาจจะนำเทคนิคการทำงานนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรม
เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน ค่าวรรณกรรมสำหรับเด็ก ค่ายนักเขียนน้อย
หรือกิจกรรมการจัดทำจุลสารภายในโรงเรียนโดยชมรม ชุมนุ่ม
หรือกลุ่มสนใจในโรงเรียนได้

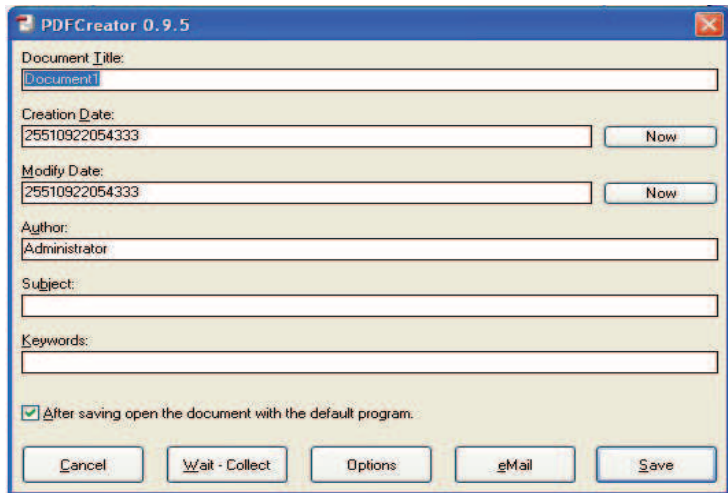
วรัทธี ภูเจริญ. การบริหารนวัตกรรม อย่างยั่งยืนและพอเพียง.

กรุงเทพฯ : อริยชน, 2550.

เลือกเครื่องพิมพ์ ชื่อ PDF Creator

ช่วงหน้ากระดาษ เลือก ทั้งหมด แล้วคลิก ตกลง

หน้าต่างโต้ตอบของโปรแกรม PDF Creator

ผู้ใช้สามารถกำหนดรายละเอียดของเอกสารได้ตามต้องการ

แล้วคลิกปุ่ม Save

การสร้างหนังสือเล่มเล็กด้วยโปรแกรม Microsoft word

หนังสือเล่มเล็กเป็นหนังสือที่มีขนาดเหมาะสมมือ สร้างขึ้นจากกระดาษขนาด A4 ที่ใช้กันทั่วไปตามสำนักงานต่างๆ การทำหนังสือเล่มเล็ก นอกจากจะทำให้หนังสือมีขนาดเล็กลงง่ายต่อการหยิบจับแล้วยังช่วยให้เกิดความประหยัดด้วย เพราะกระดาษขนาด A4 จำนวน 1 แผ่น จะใช้พิมพ์เอกสารได้ถึง 4 หน้า (พิมพ์ทั้ง 2 ด้าน) การเข้าเล่มหนังสือเล่มเล็กมักจะใช้วิธีการเข้าเล่มแบบมุงหลังคา คือ ใช้ลวดเย็บที่กึ่งกลางของกระดาษขนาด A4 พับครึ่งแล้วเย็บเล่ม จึงเป็นการเข้าเล่มที่ง่ายและ ประหยัดเวลา

การสร้างหนังสือเล่มเล็กสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาได้ โดยครูผู้สอนสามารถจัดทำในลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่านหรือผู้เรียนร่วมกันจัดทำในลักษณะของจุลสาร หนังสือพิมพ์ของโรงเรียน กลุ่มสาระ ชมรม หรือชุมนุมได้ซึ่งนอกจากจะช่วยให้มีหนังสือที่เป็นประโยชน์เกิดขึ้นแล้ว ยังเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยส่งเสริมการอ่าน การแสดงออกด้านการเขียนของผู้เรียนอีกทางหนึ่งด้วย

โปรแกรมที่ใช้ในการทำงาน

1. โปรแกรม Microsoft Word สำหรับการจัดพิมพ์เอกสารและการจัดรูปเล่ม
2. โปรแกรม PDF creator เป็นโปรแกรมที่ทำงานในลักษณะของเครื่องพิมพ์ เสมือน ใช้ในการพิมพ์เอกสารออกมาเป็นไฟล์ PDF และจัดเรียงหน้าที่ต้องการก่อนพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์เป็นเอกสารหนังสือเล่มเล็กต่อไป

ขั้นตอนในการทำงาน

1. กำหนดจำนวนหน้าของหนังสือ โดยกำหนดจำนวนหน้ากระดาษ เนื่องจากกระดาษแต่ละแผ่นจะพิมพ์เอกสารได้จำนวน 4 หน้า ดังนั้นในการกำหนดจำนวนหน้าของหนังสือจึงต้องกำหนดให้มีจำนวนทวีคูณของ 4 หรือ 4n หน้า
2. พิมพ์เอกสารด้วยโปรแกรม Microsoft Word
3. พิมพ์เอกสารเป็นไฟล์ PDF ผ่านโปรแกรม PDF creator
4. เข้าเล่มหนังสือ

การกำหนดจำนวนหน้าของหนังสือ

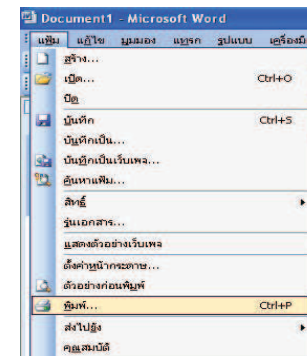
การกำหนดจำนวนหน้าของหนังสือมีความสำคัญมาก เพราะการจัดทำหนังสือเล่มเล็กจะใช้จำนวนกระดาษที่ในจำนวนทวีคูณของ 4 หรือ 4n เพื่อให้ได้หนังสือที่มีการพิมพ์ครบทุกหน้า ในการทำงานจะมีการแบ่งเอกสารเป็นส่วนๆ แยกปกและเนื้อหา เป็นไฟล์แยกกัน ในส่วนของปกประกอบด้วยหน้ากระดาษ 4 หน้า ส่วนของเนื้อหามีจำนวนหน้า 4n หน้า (4, 8, 12, 16, 20, 24, 28,.....)

เมื่อพิมพ์เนื้อหาและจัดรูปแบบเอกสารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การพิมพ์เอกสารออกมาในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ แต่เนื่องจากการจัดทำเอกสารรูปแบบนี้ บนกระดาษ 1 แผ่น ประกอบด้วยเอกสารจำนวน 4 หน้า (พิมพ์ทั้ง 2 ด้าน) ซึ่งอาจจะเกิดความยุ่งยากในการพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์ที่พิมพ์ได้ครั้งละ 1 หน้า ดังนั้นในกรณีนี้จึงใช้โปรแกรม PDF Creator มาช่วยสร้างเอกสารในรูปแบบของไฟล์ PDF ที่มีการจัดเรียงหน้ากระดาษที่ถูกต้อง ก่อนที่จะพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์อีกครั้ง

การพิมพ์เอกสารเป็นไฟล์ PDF ผ่านโปรแกรม PDF creator

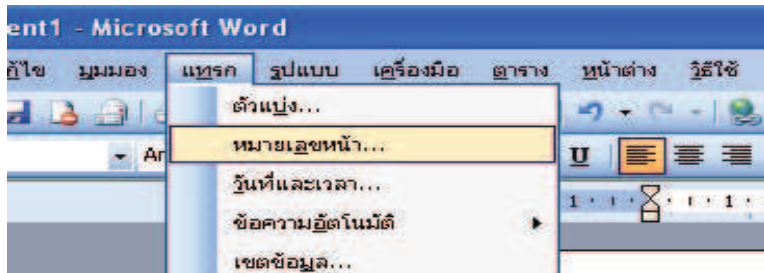
โปรแกรม PDF creator เป็นโปรแกรมประเภทโอเพินซอร์ส (Open Source) สามารถดาวน์โหลดมาใช้งานและแจกจ่ายได้อย่างเสรี จากเว็บไซต์ <http://sourceforge.net/projects/pdfcreator/> และที่ <http://www.pdfforge.org>

หลังจากดาวน์โหลดโปรแกรมและทำการติดตั้งโปรแกรม PDF creator บนเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วโปรแกรมนี้จะทำหน้าที่เป็นเครื่องพิมพ์เสมือน แต่จะพิมพ์เอกสารออกมาในรูปแบบของไฟล์ PDF ขั้นตอนการพิมพ์เอกสารเป็นไฟล์ PDF ผ่านโปรแกรม PDF creator มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

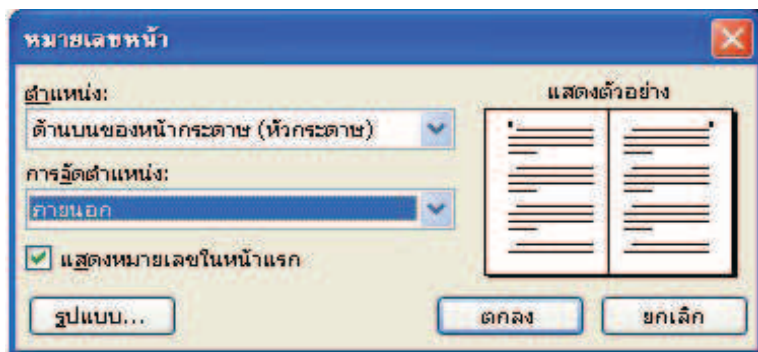

สั่งพิมพ์โดยใช้คำสั่ง
แฟ้ม > พิมพ์.....

หลังจากตั้งค่าหน้ากระดาษเสร็จเรียบร้อยแล้ว การทำงานในขั้นตอนต่อไป คือ การจัดทำเนื้อหา ซึ่งได้แก่การกำหนดเค้าโครงเรื่อง การกำหนดหัวข้อ การจัดพิมพ์ การแทรกภาพประกอบที่เหมาะสม การแทรกหมายเลขหน้าของหนังสือเล่มเล็ก มีขั้นตอนอธิบายด้วยภาพดังต่อไปนี้

แทรกเลขหน้า โดยเลือกคำสั่ง
แทรก > หมายเลขหน้า

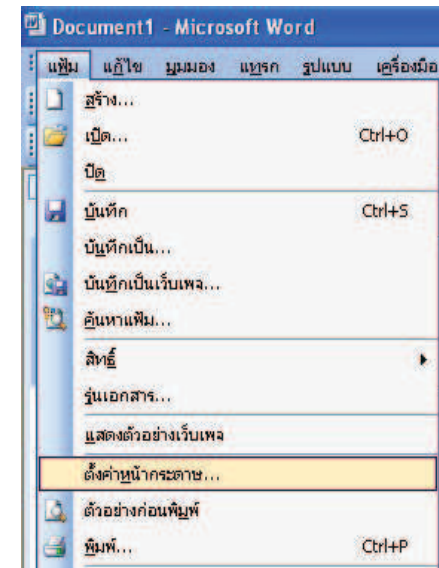
หน้าต่างหมายเลขหน้า

ตำแหน่งเลือก ตำแหน่งของหน้ากระดาษ (หัวกระดาษ)
การจัดตำแหน่ง เลือกแบบภายนอก
เมื่อกำหนดรายละเอียดแล้ว คลิกปุ่ม ตกลง

การพิมพ์เอกสารด้วยโปรแกรม Microsoft Word

โปรแกรม Microsoft Word เป็นโปรแกรมประมวลคำที่ใช้ในการพิมพ์เอกสารที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน

สิ่งที่สำคัญในการสร้างหนังสือเล่มเล็กด้วยโปรแกรม Microsoft word คือการตั้งค่าหน้ากระดาษ ซึ่งจะอธิบายด้วยภาพ ตามลำดับต่อไปนี้

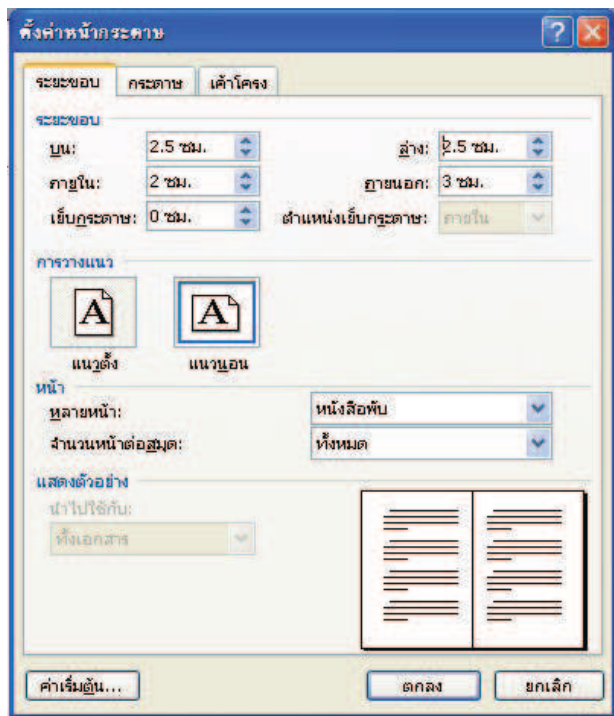

หลังจากเปิดโปรแกรม

Microsoft Word

แล้วคลิกเลือกตามลำดับดังนี้

แฟ้ม > ตั้งค่านำกระดาษ...

หน้าต่างตั้งค่าหน้ากระดาษ

บนแท็บระยะขอบ ตั้งค่าดังต่อไปนี้

หน้า คลิกลูกศรด้านหลังช่องตัวเลือกแล้วเลือก หนังสือพับ

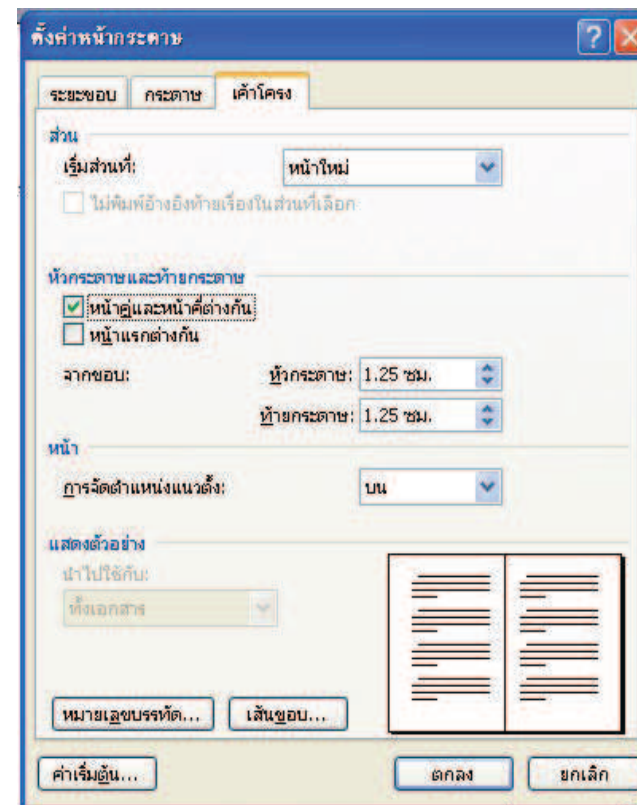
การวางแนว คลิกเลือกแบบแนวนอน

ระยะขอบ ควรจัดระยะขอบดังนี้

บน 2.5 ซม. ล่าง 2.5 ซม.

ภายใน 2 ซม. ภายนอก 3 ซม.

(ควรกำหนดระยะขอบภายนอกมากกว่าภายใน ถึงแม้ว่าเมื่อ
ดูภาพตัวอย่างด้านล่างจะชัดสายตาและชัดความรู้สึกไปบ้าง
แต่จากการทดลองแล้วใช้ได้ผล)

บนแท็บเค้าโครง ตั้งค่าดังต่อไปนี้

หัวกระดาษและท้ายกระดาษ เลือกแบบหน้าคู่และหน้าคี่ต่างกัน

หลังจากปรับแต่งเรียบร้อยแล้ว คลิกปุ่ม ตกลง